

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба таҳқиқи диссертатсионии Ғафурзода Гулзода Маҳкам дар мавзуи «Хусусиятҳои адабӣ-бадеии ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.15. Адабиёти тоҷик, равобити адабӣ) пешниҳод шудааст.

Мубрамии мавзуи таҳқиқи диссертатсионӣ дар он ифода меёбад, ки Алӣ Бобочон аз чехраҳои шинохта, пуркор ва маъруфи адабиёти бачагона тоҷик аст. Ӯ аз худ мероси бою гаронбаҳое боқӣ гузошта, дар онҳо ғояҳои раҳнамунсоз, ватандӯстона ва гуманистиро тарғиб кардааст. То кунун дар адабиётшиносии муосир дастовардҳои Алӣ Бобочон мавриди таҳқику баррасии ҷомеъ қарор нагирифтааст. Ба таҳқиқи монографӣ кашида шудани рӯзгору осори Алӣ Бобочон аз ҷониби Ғафурзода Г.М. айнӣ мудао буда, саҳифаи ҷадидеро дар адабиётшиносии мо боз хоҳад кард ва анҷоми ин кори муҳим ба мубрамии мавзуи таҳқиқи диссертатсионӣ далолат мекунад.

Ғафурзода Г.М. соли 2017 аз рӯйи ихтисоси таҳсилоти ибтидоӣ – забон ва адабиёти тоҷик ба Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни дохил шуда, онро соли 2020 хатм намуд. Пас аз хатми донишгоҳи номбурда ба сифати унвонҷӯи кафедраи назария ва таърихи адабиёт қабул гардида, рисолаи илмии худро ба анҷом расонидааст.

Кори диссертатсионии Ғафурзода Гулзода Маҳкам аз муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, нӯҳ фасл ва хулосаву феҳристи адабиёт таркиб ёфтааст.

Дар муқаддима мубрамии мавзуи таҳқиқи диссертатсионӣ асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши масъалаи илмӣ арзёбӣ гардида, объект ва мавзуи таҳқиқ, ҳадаф ва вазифаҳои он, асосҳои назарӣ ва методологӣ, наwgониҳои илмӣ, аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ муайян карда шудаанд.

Боби нахустини диссертатсия «Зиндагинома ва мероси адабии Алӣ Бобочон» унвон дошта, аз се фасл иборат аст. Фасли аввал «Зиндагиномаи Алӣ Бобочон» ном дошта, сухан дар бораи ҳасби ҳоли шоир меравад. Фасли дуюми боби аввал «Ашъори бачагонаи шоир дар замони Шуравӣ» буда, дар он ашъори дар замони мазкур эҷодкардаи шоир таҳқику баррасӣ шудаанд. Фасли сеюми ин боб «Осори бачагонаи Алӣ Бобочон дар замони Истиқлоли давлатии Тоҷикистон» номида шуда, дар он ашъори дар замони Истиқлол сурудаи шоир пажӯҳиш ёфтааст.

Боби дуҷуми диссертатсия **«Мавзӯ, жанр ва устухонбандии ашъори Алӣ Бобочон»** ном дошта, аз се фасл таркиб ёфтааст. Фасли аввали ин боб **«Мавзӯ ва мундариҷаи ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон»** унвон гирифтааст. Фасли дуҷуми боби дуҷум **«Жанр ва устухонбандии ашъори бачагонаи шоир»** номгузорӣ шудааст. Фасли сеҷуми боби дуҷум **«Хусусияти ғоявии ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон»** буда, диссертант зимни пажӯҳиш ба хулоса омадааст, ки шоир дар эҷоди суруду тарона, шеърӣ манзума ва чистонҳо барои кӯдакону наврасон ба ҷанбаҳои бадеӣ ғоявии онҳо диққати махсус додааст, ба хотири бадеият аз ғоя ва ба хотири ғоя аз бадеияти асарҳои манзуми бачагонааш сарфи назар накардааст, ба ин боис бадеият ва ғояи асарҳояш бо ҳам тавҷам омадаанд.

Боби сеҷуми диссертатсия **«Вижагиҳои сохторию бадеии ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон»** буда, фасли аввали ин боб **«Вазни ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон»** ном гирифта, унвонҷӯ зимни пажӯҳиш хулоса баровардааст, ки ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон ҳам бо вазни ҳичӣ ва ҳам бо вазни арузӣ эҷод шуда, бо оҳангу зарб ва мусиқии хосси худ ба кӯдакону наврасон писанд омадааст. Фасли дуҷуми боби сеҷум **«Нақши қофия ва радиф дар ашъори бачағони шоир»** буда, диссертант таъкид намудааст, ки қофия дар ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон аз ҷузъиёти муҳим ва созанда буда, шоир бо мақсади такомули мусиқии канорӣ шеърӣ аз он васеъ истифода бурдааст. Фасли сеҷуми ин боб **«Забону сабки ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон»** ном дорад ва дар он вижагиҳои забонӣ ва сабкии ашъори бачагонаи шоир таҳқиқ шудаанд.

Дар хулоса ва пешниҳодҳо, натиҷаҳои асосии таҳқиқи илмӣ ҷамъбаст гардидаанд. Маълум мегардад, ки диссертант масъалаҳои таҳқиқи диссертатсионии худро дар сатҳи зарурӣ ҳал карда, мақсаду вазифаҳое, ки дар таҳқиқи мавзӯи пешӣ худ гузоштааст, ба пуррагӣ иҷро намудааст.

Нуктаҳои илмӣ ва натиҷаҳои диссертатсия илман асоснок буда, бо далелҳои муътамади назариявӣ-методӣ ва таҳлилий мустаҳкам карда шудаанд. Муҳтавои асосии диссертатсия дар мақолаҳои илмӣ нашргардида ва баромадҳои муаллиф дар конференсҳои сатҳи гуногун инъикос ёфтаанд.

Хулоса, диссертатсияи Ғафурзода Гулзода Маҳкам дар мавзӯи **«Хусусиятҳои адабӣ-бадеии ашъори бачагонаи Алӣ Бобочон»** ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия (фармоиши раиси Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии

Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493) ҷавобгӯ буда, чиҳати сазовор гардидан ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.15. Адабиёти тоҷик, равобити адабӣ) барои ҳимоя пешниҳод карда мешавад.

Роҳбари илмӣ: номзади илмҳои филологӣ,
дотсенти кафедраи назария ва таърихи
адабиёти Донишгоҳи давлатии омӯзгории
Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни

Шоев Абдуҳамид
Абдунабиевич

20.10.2025

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, н. Исмоили Сомонӣ, кӯч. Сурхоб 5.
E-mail: abduhamid.shoev@mail.ru
Телефон: (+992) 935364303

Имзои А.А. Шоевро тасдиқ менамоям:
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
ДДОТ ба номи С. Айни

Қодирзода Сайвалӣ

Суроға: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 121
Тел.: +992 (37) 224 13 83
E-mail: info@tgpu.tj
Сомона: www.tgpu.tj

20.10.2025